

Vergaderdatum	Regioraad (19-12-2023)
Onderwerp	Beleidsregel en aanvraagformulier ontheffing art. 29 Wp2000
Verantwoordelijk MT-lid	Carla Wit
Behandelend ambtenaar	Annemarie Smit

Kennis te nemen van

- 1 De beleidsregel voor het verlenen van ontheffing op grond van art. 29 Wp2000 en het bijbehorende aanvraagformulier.

Aanleiding

Afgelopen jaren zijn geregeld verzoeken om ontheffing op grond van artikel 29 Wp2000 bij het dagelijks bestuur ingediend, onder meer voor langeafstandsbusvervoer en voor *hop on hop off*-busvervoer. Met een ontheffing van het dagelijks bestuur kunnen andere partijen dan concessiehouders openbaar vervoer aanbieden in het gebied van de Vervoerregio.

In de beleidsregel ontheffing art. 29 Wp2000 wordt de procedure voor de behandeling van ontheffingsaanvragen door het dagelijks bestuur vastgelegd. Daarnaast stelt het dagelijks bestuur een aanvraagformulier vast voor het indienen van ontheffingsaanvragen. Met deze beleidsregel en het aanvraagformulier legt het dagelijks bestuur de in de praktijk ontwikkelde werkwijze voor de behandeling van ontheffingsaanvragen vast. De beleidsregel en het aanvraagformulier bevorderen een consistente en efficiënte behandeling van ontheffingsaanvragen en geven duidelijkheid voor de aanvrager.

Essentie

Wettelijk kader ontheffing art. 29Wp2000

Ontheffing op concessieplicht

Artikel 19 van de Wet personenvervoer 2000 (Wp2000) bepaalt dat voor het verrichten van openbaar vervoer in Nederland een concessie is vereist ('concessieplicht'). Een concessie is het alleenrecht (en de plicht) om in een bepaald gebied in een bepaalde periode het openbaar vervoer te mogen verzorgen. In art. 29 Wp2000 is de mogelijkheid gecreëerd om ontheffing te verlenen van het verbod van art. 19 van de Wp2000 om openbaar vervoer te verrichten zonder concessie. De wetgever acht dit wenselijk om innovaties vanuit de markt die voorzien in de behoefte van reizigers niet te belemmeren.

Beoordelingsruimte dagelijks bestuur is beperkt

Het dagelijks bestuur is bevoegd te beslissen op een verzoek om ontheffing op grond van art. 29 Wp2000. De beoordelingsruimte van het dagelijks bestuur is daarbij beperkt. Een ontheffing mag slechts worden geweigerd indien zich de weigeringsgrond van art. 29 lid 4 Wp2000 voordoet. Alleen als naar het oordeel van het dagelijks bestuur het vervoer waarvoor een ontheffing is aangevraagd, "*een zodanige gelijkenis vertoont met openbaar vervoer waarvoor een concessie is verleend (...), dat daarmee een onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de exploitatie van die concessie*", mag het dagelijks bestuur de ontheffing weigeren. Een ontheffing mag dus alleen worden geweigerd als dit onevenredige inbreuk maakt op de exclusiviteit van de concessie.

Voorschriften ontheffing ter bescherming belangen concessiehouder

Het dagelijks bestuur kan op grond van art. 29 lid 5 Wp2000 een ontheffing onder beperkingen verlenen of aan een ontheffing voorschriften verbinden. Het opnemen van beperkingen en/of voorschriften heeft in ieder geval tot doel de belangen van de concessiehouder te waarborgen.

Een ontheffing geeft geen recht op gebruik van (OV-)infrastructuur

Een ontheffing op grond van art. 29 Wp2000 staat los van het gebruik van (OV-)infrastructuur. Een ontheffing heeft betrekking op "toegang tot de markt voor openbaar vervoer" en niet op "toegang tot de infrastructuur".

Beleidsregel en aanvraagformulier voor ontheffingsaanvragen

Het dagelijks bestuur hecht er aan dat alle aanvragen om ontheffing consistent en volgens een vaste procedure worden behandeld. Het dagelijks bestuur heeft hiervoor een beleidsregel en aanvraagformulier vastgesteld. Hiermee leggen we vast waaraan een aanvraag moet voldoen en welke procedure wordt doorlopen. Ook leggen we enkele belangrijke zaken over de inhoud van de beschikking vast, zoals de duur van een ontheffing en de voorschriften die we aan een ontheffing verbinden. Een aanvrager weet daarmee wat van hem wordt verwacht en wat hij van de Vervoerregio kan verwachten. Via de website van de Vervoerregio en op overheid.nl kan hij kennis nemen van de beleidsregel en het aanvraagformulier. De beleidsregel en het aanvraagformulier leggen de in de praktijk ontwikkelde werkwijze vast.

Rol concessiehouder

Uit het wettelijk kader volgt dat het dagelijks bestuur een ontheffing alleen mag weigeren als het openbaar vervoer waarvoor ontheffing wordt gevraagd naar het oordeel van het dagelijks bestuur een zodanige gelijkenis vertoont met het openbaar vervoer op grond van de concessie, dat daarmee onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de exploitatie van die concessie. Hieruit volgt dat de concessiehouder derde belanghebbende bij een ontheffingsbesluit is. Daarom vraagt het dagelijks bestuur een zienswijze aan de concessiehouder voordat het een beslissing neemt op het ontheffingsverzoek.

Rol wegbeheerder

Daarnaast vraagt de Vervoerregio een zienswijze aan de wegbeheerder over het gebruik van (OV-) infrastructuur door het vervoer waarvoor de ontheffing is aangevraagd, in relatie tot mogelijke hinder voor de concessiehouder. Op deze wijze is een wegbeheerder ook vroegtijdig geïnformeerd en kan hij de aanvrager zo nodig attenderen op beperkingen die gelden voor het gebruik van (OV-)infrastructuur.

Daarbij wordt de aanvrager van een ontheffing in het aanvraagformulier erop gewezen dat hij verantwoordelijk is voor de afstemming met de wegbeheerder over het gebruik van (OV-)infrastructuur. De aanvrager dient bij de wegbeheerder na te gaan of beperkingen gelden ten aanzien van de voorgestelde route, de haltering en het eventuele gebruik van OV-infrastructuur (zoals omleidingen, geslotenverklaringen en milieuzones). Een verleende ontheffing van de Vervoerregio staat immers los van het gebruik van (OV-)infrastructuur waarvoor de wegbeheerder verantwoordelijk is.

Handhaving

Het dagelijks bestuur verbindt aan een ontheffing bepaalde voorschriften, zoals het voorschrift dat het concessievervoer op geen enkele wijze mag worden gehinderd. Bij het niet naleven van deze voorschriften kan het dagelijks bestuur de ontheffing geheel of gedeeltelijk intrekken. Standaard wordt hiervoor een procedure opgenomen in de ontheffingsbeschikking.

Meegezonden stukken/bijlagen

1. Beleidsregel ontheffing concessieplicht openbaar vervoer Vervoerregio Amsterdam
2. Aanvraagformulier ontheffing concessieplicht openbaar vervoer Vervoerregio Amsterdam